

PRAKTIČNA TEOLOGIJA

Edvard Punda
KRATKE HOMILIJE

DRUGA VAZMENA NEDJELJA

Osmi dan nakon Uskrsa slavimo Drugu vazmenu nedjelju, u Crkvi poznatu kao Nedjelja *in albis*, ili Bijela nedjelja. Taj naziv potječe iz iskustva prve Crkve u kojem su odrasli novokršteni-ci, osam dana nakon krštenja nosili bijelu haljinu, znak Novoga života i čistoće krsne milosti. Ovom nedjeljom završava *Vazmena osmina* u kojoj svaki dan u liturgiji slušamo o Isusovim ukazanjima učenicima. Ta su ukazanja zapravo prava Radosna vijest preplašenim srcima učenika. “Ne bojte se!”, “Mir vama”, “Ženo, zašto plačeš”... samo su neke od Isusovih riječi po kojima se Radosna vijest uprisutnjuje među učenicima i ženama kojima se ukazao. Te riječi danas dolaze i do nas po knjizi Otkrivenja: “Ne boj se. Ja sam Prvi i Posljednji, i Živi! Mrtav bijah, a evo živim u vijeke vjekova!”

Ovo je Radosna vijest: Isus Krist je uskrsnuo! Živ je! To je ključna istina i ključ razumijevanja kršćanske vjere. Od tu sve polazi i k tome sve vodi. Vjerovati znači spoznati, iskustveno *pipati* da je Isus uskrsnuo, da je živ. Zato je vjera put, izlazak... dodir Uskrsnuloga pretpostavlja traganja, muke, sumnje, slutnju, želju, često i nevjeru... Mislim da se sve to nazire u Tome, kojega tradicionalno nazivamo *Nevjernim*.

Kada su mu pripovjedili kako su vidjeli Uskrsnuloga, Toma odgovara riječima u kojima više od puke nevjere, ipak, naslućujemo čežnju, borbu, ako hoćete i odvažnost: “Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati” (Iv 20, 25).

Nevjernom Tomi, ali Tomi koji se želi osobno osvjedočiti da je Isus živ, Tomi koji Ga želi svojim rukama napipati, Isus postaje prepoznatljiv po svojim ranama: “Prinesi prst svoj ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku svoju i stavi je u rebra moja i ne budi nevjeran nego vjeran” (Iv 20, 27-28). To će biti početak Tomine vjere u Uskrsnuloga!

Isusove rane otkrivaju Njegovu ljubav. One su živi dokazolikom nas je ljubavlju ljubio. Dotaknuti Uskrsnuloga za Tomu je

značilo *opipati mjeru Isusove ljubavi*... To je bio početak prave vjere, vjere koja je duboka iskustvena spoznaja da ga je Bog ljubio, da ga ljubi do kraja...

Sveti Ivan Pavao II. htio je da Druga vazmena nedjelja nosi naziv Nedjelja božanskoga milosrđa. Ove godine milosrđe je dvostruko u središtu Druge vazmene nedjelje: *Nedjelja milosrđa* u *Godini milosrđa*. Toma je *napipao* milosrđe Božje objavljeno u Isusu Kristu. Ako iz današnjeg evanđelja želimo definirati milosrđe, onda možemo reći da je ono konačno Božje sebedarje (Isusove rane); ono je odgovor na sve naše strahove, nemire, napetosti ("Mir vama"); ono je Božja strpljivost (Isus je čekao Tomu više nego druge učenike); ono je snaga koja nas tjera naprijed, ali ne besciljno, nego spoznajući život kao poslanje (Primite Duha Svetoga, otpuštajte grijeh).

TREĆA VAZMENA NEDJELJA

Ako je, uz Isusa Uskrsnuloga, središnji lik prošle nedjelje bio apostol Toma, onda je ove nedjelje u središtu lik Petra, kako u evanđelju, tako i u prvom čitanju iz Djela apostolskih. U Djelima apostolskim vidimo čvrstoga, odlučnog Petra, Petra koji odvažno naviješta Uskrsnuloga. Zadivljuje nas njegova hrabrost i vjera. No put do toga, bio je dugačak... I nije to bio samo put koji je Petar prešao do Isusa, nego je to put koji Isus čini do Petra...

U dijalogu između Isusa i Petra, koji je središnja stvarnost evanđelja, sažet je taj put i očituje se u čemu je bit odnosa Boga i čovjeka. Zanimljiv je taj dijalog. Isus Petru postavlja tri, naoko, ista pitanja. Na prva dva Isusova pitanja, "ljubiš li me", Petar odgovara "ti znaš da te volim". Na Isusovo *ljubiti*, Petar odgovara s *voljeti*. Nije slučajna ta, naizgled, neznatna razlika. Isus se koristi glagolom *ljubiti* – *agapein*, koji označava čistu ljubav, ljubav potpunog predanja, "ljubav bez zadržke, potpunu i bezuvjetnu", a Petar odgovara glagolom *voljeti* – *filein*, koji "izriče prijateljsku ljubav, nježnu ali ne sveobuhvatnu" (Benedikt XVI.).

I onda treći, zadnji put, Isus "mijenja" pitanje "ljubiš li me" u "voliš li me". Tada Petar shvaća da se Isus njemu prilagođava, da prihvaća njegove prethodne odgovore, njegovu nesavršenu ljubav. Iako se ražalostio što ga Isus upita treći put, ovo je iskustvo presudno za Petra: tek kad je istinski spoznao koliko se Bog pred njim prigiba, koliko ga prihvaća u svim njegovim nesavršenostima, tek tada je postao spreman slijediti ga do kraja...

Petar je mogao ostati u žalosti jer nije odgovorio kako je Isus pitao. Mogao je upasti i u očaj jer se još jednom uvjerio u svoju slabost, koja ni nakon zatajenja nije nestala. Ali ne! Petar je baš sada spoznao da može biti slab, i da snaga dolazi od Boga. *Zapravo, bilo je potrebno da se Bog pokaže slabim, da bi Petar na kraju mogao biti jak.* Bilo je potrebno da Isus učini put do Petra. Odvažni, hrabri Petar iz Djela apostolskih jest Petar kojemu su u dijalogu s Uskrsnulim pred očima zacijelo bili grijesi, scena zatajenja Učitelja. Ustrajanje na odgovoru "volim", zapravo je svijest o vlastitoj slabosti, puno više negoli neodlučnost izgovaranja "ljubim".

Ovaj nesavršeni, ako hoćete kolebljivi odgovor, snažniji je od one odvažnosti kojom je nekoliko dana prije rekao "Neću te zatajiti!" Ishodi su to potvrdili. Nakon samodostatnog uzdanja u vlastite snage, u svoju vjeru, slijedila je izdaja. Nakon iskustva grijeha i spoznaje vlastite slabosti slijedilo je odvažno naviještanje i konačno polaganje života za Isusa Krista!

ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA

Četvrta vazmena nedjelja, zvana i *Nedjelja Dobroga Pastira*, dan je kada se u Crkvi posebno promišlja i moli za duhovna zvanja. Prikladno je, stoga, da o liturgijskim čitanjima razmišljamo u kontekstu duhovnih zvanja, ali i da sama duhovna zvanja razumijevamo polazeći od onoga što nam Isus govori u svojoj riječi.

U vrlo kratkom evanđeoskom ulomku, ne spominje se riječ pastir, ali Isus govori o sebi kao onom čiji glas njegove ovce *slušaju*, koji *poznaje* svoje ovce, te one *idu* za njim.

U temelju ispravnog razumijevanja svećeničkog poziva stoje ove stvarnosti: *slušati* Isusa Krista i *ići* za Njim, ali znajući da nas On *poznaje*. Dva se glagola tiču nas, a jedan Isusa. Krenimo redom.

Temelj je svega Isusov odnos prema nama. On nas *poznaje*. Njegovo je poznavanje *spoznaja u ljubavi*. On nas poznaje u svim našim slabostima, grijesima, jadima... i takve nas ljubi. Dapače, takve nas izabire! On s nama slabima računa. Računa sa svim našim ograničenjima, pa i nevjerama. Ne radi se o tome da "imamo pravo" biti nevjerni. Nipošto! Radi se o tome da nas Bog ponajprije želi ponizne, daleko od svake samodostatnosti, sebeljublja... I upravo stoga, upravo zato jer mu je stalo do naše poniznosti, On ozbiljno računa s našim grijesima! Rekao bih ovako: *On ne želi naše grijeha, ali ozbiljno (i) s njima računa!*

Polazeći od ovoga, pokušavam razumjeti i ono što On želi od nas: *slušati Ga i ići za Njim!* Prva zapovijed koji Bog daje Izraelu jest “slušaj, Izraele!” Nije, čini Izraele, budi dobar Izraele... *Slušati* znači imati intimni odnos s Isusom Kristom, znati se nasloniti na njegove grudi, imati uho osjetljivo na njegova “šaptanja”, na njegovu Riječ.

Biti svećenik, duboko sam uvjeren, nije u puno učiniti, nije ni u tome da se (sa svima) bude dobar, biti bez mane... Za mene biti svećenik znači da *uvijek nastojimo ići naprijed* (famozna sintagma svete Terezije Avilske), jasno spoznajući vlastitu slabost, nedoraslost Pozivu, ali uvijek tražeći Božju volju u njegovoj Riječi.

Mislim da Isusov poziv *ići za Njim*, slijediti Ga, može ostvariti samo onaj pastir koji Jedinom Pastiru ovaca – Isusu Kristu – dopusti da ga pronade u svim njegovim lutanjima, izgubljenostima... da ga nosi, da mu neprestano “šapće”. I to je naša utjeha: Isus nas traži uvijek kada smo izgubljeni, kada nas naša služba nadilazi, pritišće, kada osjećamo svu težinu vlastite nemoći. On nam nenametljivo “šapće” usred velikih buka kojima smo, vlastitom krivnjom ili ne, svaki dan zaglušeni. Konačno, samo onaj pastir koji otkrije da ga Isus neprestano traži, da mu uvijek ima što reći, može biti Njemu sličan, imati revnost tražiti izgubljene ovce i govoriti im ono što je čuo od svoga Učitelja.

PETA VAZMENA NEDJELJA

Zanimljivo je da te nedjelje, koja se nalazi u samom središtu Vazmenog vremena, liturgija ne predviđa evanđelje o ukazanjima Uskrsnuloga. *Vraća* nas u događaje koji su prethodili smrti i uskrsnuću. U središtu je Isusova oporuka učenicima: “Dječice! Još sam malo s vama. Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge!” I doista, ništa čudno u uskrsnom vremenu spominjati se ljubavi, *vraćati* se na nju.

Potreban je taj povratak u dvoranu Posljednje večere da se susretnemo sa samom biti ljubavi. Ulomak započinje riječima: “pošto Juda iziđe iz blagovališta, reče Isus: ‘Sada je proslavljen Sin čovječji! I Bog je proslavljen u njemu!’”

Govoru o ljubavi među učenicima – mogućoj samo zato jer je On nas prvi ljubio – prethodi kratki opis neuzvraćene ljubav: “Juda iziđe...” Jedan od učenika napušta Ljubav. To je pravi

početak Isusove muke. Muka počinje u neuzvraćenoj ljubavi. Isus je *bolan od ljubavi*. Ne samo jer iz ljubavi podnosi fizičku patnju, nego i jer je njegova ljubav neuzvraćena. Pati ljubeći, ali i ljubi pateći! Njegova je patnja najveća jer najviše ljubi. I njegova je ljubav najveća jer je ni najveća patnja – patnja neuzvraćene ljubavi – ne umanjuje, ne dovodi u pitanje.

Isus zna da učenici ne mogu ljubiti. On to najbolje zna. Zato zapovijed ljubavi i nije *zapovijed*. Ona je oporuka, obećanje, dar učenicima. Isus govori učenicima da je još malo s njima. Ali ostaje prisutan po ljubavi. Njegova je prisutnost djelatna. On će one koji to prihvate učiti ljubiti, osposobiti za pravu ljubav. Potrebno je samo prihvatiti taj dar. “Evo, sve činim novo!” – te riječi iz Otkrivenja svetog Ivana apostola otkrivaju nam otajstvo Božje ljubavi, otajstvo dara koji postaje zapovijed. Božja ljubav prema nama nikada ne jenjava. Ona je uvijek ista, a opet, uvijek nova, poput gorućeg grma. Bog uvijek pronalazi nove načine da bi nam pokazao svoju ljubav, ali i da bi nas osposobio za ljubav.

I upravo će međusobna ljubav učenika biti najveći znak svijetu da je Isus živ i trajno prisutan. Nema veće zapovijedi od ljubavi i nema ničega čega je svijet potreban kao ljubavi. Ničim ne možemo zamijeniti ljubav prema Bogu i međusobnu ljubav. Nijedna inicijativa, nijedno *dobro djelo* ne mogu zamijeniti ljubav. Ali jednako tako, ljubav zahtjeva konkretnost, vidljivost, *djelotvornost*.

Sve vrijedi onoliko s koliko je ljubavi učinjeno, a ljubav prema braći, prema svima, i prema onima koji nam čine zlo, najveći je dokaz vjere, najveći znak Božje prisutnosti, i u konačnici, najveća proslava Boga koju možemo učiniti! Otvorimo se ljubavi, otvorimo se Isusu Kristu koji je *bolan od ljubavi* i primimo taj nezasluženi dar!

ŠESTA VAZMENA NEDJELJA

I ove nedjelje evanđelje nas vodi u dvoranu Posljednje večere u kojoj Isus svoje učenike pripravlja na najznačajnije događaje svoga zemaljskog života. Nije slučajno da o tome slušamo u Uskrsnom vremenu, jer riječi koje im je govorio, kojima ih je učvršćivao u vjeri, u Uskrsnuću su se ispunile i tek iz perspektive Uskrsa postaju razumljive. Osobito važne riječi, koje je Isus uputio učenicima i koje nam Duh Sveti danas *doziva u pamet*, čine mi se ove: “Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem

vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.”

Ako malo dublje razmislimo, ako malo iskrenije pođemo od vlastitog iskustva, vidimo da je mir zapravo konačna strepnja, zadnja želja, ali i ono što nam uvijek nekako izmiče. Ta spoznaja nas uglavnom vodi u još veći nemir... Traženje mira postaje izvor nemira. Nemirno tražimo mir, a ako i pronađemo *neki* mir (mir postignut ostvarenim uspjehom, novcem, zdravljem...), on nas ostavlja nemirnima jer se bojimo izgubiti ga. I tako – čini se – do u nedogled. Kao da mira i nema. Zato Isus kaže da nam daje mir, ali ne kako ga svijet daje, ne kako ga mi tražimo i postižemo.

Njegov je mir iskustvo u srcu. Može ga imati i *nemirno* srce. Papa Franjo zanimljivo kaže da mir koji Isus donosi nije “mir koji vlada na groblju”. Duhovnost je tradicionalno govorila o svetom kršćanskom nemiru. Odnosno, kršćanin je “miran” samo ako je “nemiran”, ako zna da ne može biti miran u smislu zadovoljan svojim odnosom s Bogom i braćom kao da je već postigao savršenstvo. Prema tome, *kršćanski je mir u nemiru* koji nas uvijek gura naprijed, u *nepomirenosti* s vlastitom nesavršenošću.

Papa Franjo će dalje reći da mir koji Isus donosi nije “neutralnost, nije kompromis pod svaku cijenu”. Kršćanski mir stoga često podrazumijeva svjesno odricanje od vlastitog mira, komoditeta i zahtjeva odlučnu borbu za dobro. To je, konačno, *mir u umiranju* samima sebi, u zametnuti rat našoj sebičnosti, zlim sklonostima, tvrdoći srca...

Mislim da se upravo u tome rješava pitanje našega mira, odnosno nemira. Nikada nećemo postići trajni mir ako se ozbiljno ne uhvatimo u koštac s vlastitim srcem. Iz srca sve izvire. Netko je kazao da se kuća ljulja ako su joj poljuljani temelji. I mi smo nemirni, ako je nešto neriješeno, poljuljano, u našem srcu. Ali ako je u našem srcu Krist, onda imamo mir čak i usred nemira. No to se ne može odglumiti, ni postići jednom za sva vremena. Zato, svakodnevno molimo Krista da uđe u naše srce, da *On bude mir* (usp. Ef 2, 14) u svim našim nemirima.

SEDMA VAZMENA NEDJELJA

Evangeoski ulomak današnje nedjelje, dio je Isusove velikosvećeničke molitve, u kojoj moli Oca da u svome imenu sačuva Njegove učenike, da svi budu jedno. Jedinstvo, zajedništvo o

kojem govori i koje pronalazi izvor i formu u njegovu odnosu s Ocem, u temelju je stvarnosti koju je Isus započeo sa svojim učenicima, a oni nastavili i prenosili novim naraštajima. *Uslišanje Isusove molitve ima jedno konkretno lice: Crkva!*

U prvom čitanju iz Djela apostolskih riječ je o brizi učenika, na čelu s Petrom, da se na mjesto Jude, koji je napustio zajednicu, izabere novi učenik. Ne radi se tek o bilo kakvom popunjavanju ispražnjenog mjesta. Petar govori da je potrebno da službu koja je napuštena, primi jedan od onih koji je od početka bio s učenicima, a razlog je da bude s njima svjedok Kristova uskrsnuća. Službe u Crkvi imaju uistinu samo jedan razlog: da se naviješta Kristovo uskrsnuće. U središtu je čitavog života Crkve Uskrsnuli Isus.

Evangelje započinje riječima: "Oče sveti! Sačuvaj ih u svom Imenu [...] da budu jedno kao i mi!" Isus kao princip svakog jedinstva stavlja odnos Sebe i Oca u Duhu Svetome. Bog je u samome sebi zajedništvo. Bog je biće odnosa, relacije, ali i različitosti. Otac nije Sin i Sin nije Otac. Oni su jedno, ali nisu isti. Naime, odnos između osoba Presvetoga Trojstva, istodobno označava Njihovo zajedništvo, ali i različitost. Jedno definirano iz Trojstva zapravo je izvor i uvjet mogućnosti istinske različitosti, drugotnosti među ljudima.

Stoga svako autentično zajedništvo – naše biti-jedno koje zahtijeva Isus – mora biti u različitosti: "drugi je uvijek drugi", drukčiji od mene, i pozvan sam biti u zajedništvu prihvaćajući različitosti drugoga. Ovo je moguće samo ako u središtu svega bude Isus Krist, prvi koji ima iskustvo života s različitim.

Isus nadalje moli: "Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga." U Novom zavjetu, posebice u Ivanovu evanđelju, riječ svijet ima dva osnovna značenja. S jedne strane, svijet koji je Bog stvorio, koji ljubi i za koji daje samoga sebe, i, s druge strane, svijet kao suprotnost Bogu, ono što je pod vlašću Zloga. Dakle, kada je riječ o svijetu, potrebno je uvijek paziti o obama značenjima, inače smo u opasnosti ne samo da krivo razumijemo svijet, nego i da iskrivimo poruku evanđelja.

Svijet je mjesto poslanja. Isus u svojoj najintimnijoj molitvi govori Ocu: "Kao što ti mene posla u svijet, i ja Njih šaljem u svijet." Zato je nama kršćanima istodobno potrebna ljubav prema svijetu i znanje da nismo od svijeta, kao što ni Isus nije od svijeta. Odnosno, kršćanin koji nije od svijeta, ljubi svijet onom ljubavi kojom ga je Krist ljubio!

DUHOVI- PEDESETNICA

Pedeseti dan nakon Uskrsa slavimo Pedeseticu ili blagdan Duhova. Sjećamo se kako su učenici nakon Uskrsa još živjeli u strahu, bili izgubljeni i nisu znali kako dalje. Isus im obećava svoga Duha i njima okupljenima u dvorani Posljednje večere, zajedno s Marijom, šalje Svetoga, koji u njima postupno ostvaruje novost uskrsnuća. Može se reći da su Duhovi produžetak i dovršenje Uskrsa.

Uz to, na Blagdan Duhova sjećamo se i ustanovljenja Crkve. No tko je Duh Sveti koji čini da se rodi Crkva? Tko je Duh Sveti koji tjera strah i upućuje nas u svu istinu, daje mudrost kako bismo znali što činiti? Mislím da svi pomalo živimo iskustvo novokrštenika iz Djela apostolskih, koji odgovaraju Pavlu da "nisu ni čuli da postoji Duh Sveti".

Dok je o Ocu i Sinu moguće govoriti relativno dosta i dok je o Ocu, a posebno o Sinu lako promišljati kao *osobi*, govor o Duhu Svetome zna biti poprilično nejasan.

Čini se uz to, da je pojavom novih stvarnosti, novih plodova Duha Svetoga u Crkvi, govor o Duhu postao još nejasniji. Njegovo božanstvo se ne niječe, ali se nejasno definira. Nekada se čak ide toliko daleko da bi Duh bio smatran posebnom Božjom svetosti, pri čemu bi bio uzdignutiji od Isusa, a neki su zbog toga držali da će doći vrijeme utjelovljenja Duha. Nije potrebno ulaziti u neka velika teološka promišljanja o tome, ali smatram korisnim spomenuti neke povijesno-teološke činjenice. Neki su, pod utjecajem spisa cistercitskoga opata Joakima iz Fiorea, tumačili da se povijest spasenja dijeli na tri ere/epohe: Oca, Sina i Duha. Po njima, Stari bi zavjet bio vrijeme Oca, poslije toga dolazi vrijeme Sina koje je i vrijeme Crkve, a tek će doći treće razdoblje, vrijeme Duha, koje će iza sebe ostaviti hijerarhijsku Crkvu, kako bi zaživjela nova Crkva Duha, koja neće biti više vezana uz stare strukture (Benedikt XVI.). Iako se ovo nekome može činiti primamljivim, zapravo se radi o potpunom nerazumijevanju ne samo povijesti, nego i Boga koji je zajedništvo osoba.

Naime, u svakom razdoblju povijesti, Otac, Sin i Duh Sveti jedno su i ne postoji neko Božje djelovanje u kojem bi jedna osoba Presvetog Trojstva bila isključena. Naravno, svakoj od osoba Presvetog Trojstva pridržan je vlastiti način djelovanja, ali uvijek djeluju zajedno. I baš je jedan od najvećih događaja u kojem se očituje posebnost djelovanja Duha, rađanje Crkve. Kao na samom početku, kada je Duh Sveti sišao na konkretne ljude,

slabe i grešne, tako i danas vodi Crkvu preko konkretnih ljudi, i očituje se preko *vidljivoga*, nesavršenog.

Crkva je veliko djelo Duha Svetoga. Ona je i u svojoj hijerarhijskoj strukturi očitovanje Duha Svetoga u povijesti.

SVETKOVINA PRESVETOG TROJSTVA

U teologiji je poznata misao da o Bogu ne bismo mogli ništa reći da nam On sam nije progovorio o sebi. Uz to, sve što mi možemo reći o Bogu, uvijek je puno manje od onoga što Bog jest. Ipak, Sveto pismo svjedoči nam da Bog govori, da se daje spoznati, da Bog ne ostaje zatvoren u svojoj Otajstvenosti, nego se objavljuje čovjeku kojeg je stvorio.

Slavimo svetkovinu Presvetoga Trojstva. Radi se o slavlju jedne od temeljnih istina naše vjere: Bog je jedan u tri osobe! Iz ove istine, koja uvijek nadilazi naš razum, postaje jasno Božje djelovanje u svijetu, a time i u životu svakoga čovjeka. U samome sebi, Bog je zajedništvo osoba. Otac, Sin i Duh Sveti neprestano su usmjereni jedan na drugog; njihov unutartrajstveni život neprestano je izmjenjena ljubavi. Ono što je Bog u sebi, očituje se u Božjem djelovanju naizvan. Bog je neprestano usmjeren na svoje stvorenje, na čovjeka.

Sveto Pismo opisuje upravo to: *povijest spasenja*, povijest u kojoj se isprepleće odnos Boga i čovjeka; odnos u kojem Bog uvijek pronalazi nove načine da čovjeku, koji je katkad vjeran katkad nevjeran, pokaže svoju brigu, svoju ljubav koja ni u jednom trenutku povijesti ne miruje.

Psalam koji slušamo u liturgiji, započinje: "Gospode, Bože naš, divno li je ime tvoje po svoj zemlji" (Ps 8, 2). Dakle, Bog nije neko zatvoreno, izolirano biće, nego je Prisutni, Onaj koji je usmjeren na svijet, na svoje stvorenje. Neki su svetci imali iskustva Presvetoga Trojstva; ono što mi znamo po vjeri, oni su mogli spoznavati iskustveno, naravno, nikada ne iscrpljujući Otajstvo Boga. Jedan je od takvih svetaca sveta Terezija Avilska. Nije moguće detaljno govoriti o njezinim iskustvima Presvetog Trojstva. Dovoljno je spomenuti samo neke činjenice. Terezija o Trojstvu uvijek razmišlja kao o *ljubavnoj komunikaciji Boga čovjeku, u koju nas uvodi sam Isus Krist*. Objava Trojstva za nju nikada nije objava istina koje se trebaju naučiti, nego je poziv na život s Bogom, i radost sa spoznajom Božje beskrajne veličine, jer,

kaže Terezija, ako je Bog beskrajno velik u sebi, onda će i Njegova djela za nas biti beskrajno velika.

Čitav kršćanski život započinje i završava Presvetim Trojstvom, *U ime Oca i Sina i Duha Svetoga*. Svaki put kad se prekrizimo, izručujemo se ljubavi koja nikad ne prestaje, ljubavi iz koje smo stvoreni i koja nas privlači. Ova nam je svetkovina velika utjeha: Bog nas ljubi – sva njegova ljubav usmjerena je na nas; *On je sav usmjeren na nas!* Čudesno, baš onako kako psalmist kliče: “pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji da ga pohađaš? – Ti ga slavom i čašću ovjenča!”

DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

“Gospodine, ne muči se. Nisam dostojan da uđeš pod krov moj. Zato se i ne smatrah dostojnim doći k tebi. Nego – reci riječ da ozdravi sluga moj.” Evanđelje devete nedjelje kroz godinu, stavlja pred nas ove poznate riječi koje činimo svojim u svakom euharistijskom slavlju. To su riječi jednoga satnika, vojnoga zapovjednika, koji šalje poslanike da zamole Isusa da mu ozdravi slugu. Dolaze kao vrhunac naših usklika, i trebale bi biti izričaj duha spremnog primiti tijelo Kristovo, Boga koji se daje da bude jedno tijelo s nama. No nisu samo te riječi, nego i cjelokupni stav satnika, vjera za koju Isus kaže da takvu nije našao ni u Izraelu.

U prvome redu, satnik se ne smatra dostojnim doći pred Isusa. Dva puta šalje Židove da posreduju između njega i Isusa. Iz riječi Židova koji posreduju kod Isusa možemo nešto i znati o tome poganskom vojnom službeniku. “Dostojan je da mu to učiniš jer voli naš narod, i sinagogu nam je sagraдио” – molili su Židovi Isusa. Dakle, satnik je svojim životom, dobrim odnosom prema narodu kojem nije pripadao, ali s kojim je živio, bio prihvaćen i cijenjen.

Upravo će činjenica da se zauzima za svoga slugu, potvrditi da se radi o poniznom čovjeku, čovjeku koji zna da mu ništa što ima ne pripada bezuvjetno, i da *prava vlast nije u moći nad drugim, nego u moći učiniti nešto za drugoga, zauzeti se za drugoga*. Iskustvo vlasti, satnika iz evanđelja nije učinilo bahatim. Dapače, *njega je biti na vlasti dovelo do pravog povjerenja u ljude i ljubavi za ljude*.

I prvo čitanje iz Prve knjige o Samuelu, ima sličnu poruku. Salomon moli u hramu ovako: “i tuđinca, Gospodine, koji nije

od tvojega naroda izraelskog, nego je stigao iz daleke zemlje radi Imena tvoga [...], ako dođe i pomoli se u ovom Hramu, usliši ga s neba gdje prebivaš, usliši sve što te zaište tuđinac, da bi upoznali svi zemaljski narodi Ime tvoje.”

I satnik iz evanđelja i Salomon ostavljaju nam ozbiljnu lekciju iz kršćanstva, a to je pouka *poniznosti kao zauzetosti za druge*. Ovdje drugi podrazumijeva i potpuno neznatnog (sluga) i potpuno različitog (tuđinca). Kršćansko je zauzimanje – vidimo sada jasno – *znati se založiti* za čovjeka, svakoga koji je potreban, bez razlike. Ali ono je i *znati se izložiti*! Takva, i samo takva poniznost jest istinsko nasljedovanje Isusa Krista. Baš zato se prava poniznost, kao zauzetost za druge, nikada ne može ostvariti bez križa. I na kraju, ali zapravo kao početak: zauzetost za druge uvijek uključuje molitvu, iskreno preporučivanje drugoga Bogu. Iz intimnog odnosa s Bogom, rađa se ljubav prema drugima, koja napokon postaje kriterij autentičnosti odnosa s Bogom.